

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

**Czy możliwe jest zbudowanie doskonałego państwa?
Omów zagadnienie na podstawie utworu *Rok 1984*
George'a Orwella. W swojej odpowiedzi uwzględnij
również wybrany kontekst.**

LEKTURA BAZOWA

George Orwell, *Rok 1984*

EPOKA

Literatura współczesna

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Od początków istnienia państwowości człowiek marzył o stworzeniu systemu idealnego, w którym panuje równość i sprawiedliwość, nie ma biedy ani wyzysku, a ludzie zajmują określone miejsce w społeczeństwie oraz z satysfakcją odgrywają swoją rolę.

Takimi optymistycznymi wizjami były literackie utopie, czyli projekty idealnego państwa. Ich koncepcja - mimo szczytnych założeń - w rzeczywistości okazywała się opresją i terrorem zbliżonym do totalitaryzmu. W takim państwie w imię dobra ogółu człowiek musiał

wyzbyć się wolności, niezależności, indywidualizmu. Opisy życia w „idealnym kraju” można odnaleźć w powieści *Rok 1984* George’a Orwella i w *Utopii* Thomasa More’a.

Ale czy faktycznie idealne państwo jest najlepsze dla jego obywateli? Jestem przekonany, że koncepcje doskonałego państwa są w rzeczywistości tyranią, ograniczającą wolność człowieka.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

U podstaw systemu totalitarnego opisanego w *Roku 1984* legły komunistyczne hasła równości, sprawiedliwości, wspólnej własności. Zniesienie własności prywatnej miało zapewnić równy poziom życia wszystkich obywateli oraz wyeliminować podział na bogaczy i ubogich. Orwell pokazał jednak, że realizacja idealistycznych wizji prowadzi do stworzenia opresyjnego państwa, jakim w tym przypadku jest Oceania.

W świecie ukazanym przez pisarza panował ciągły terror i kontrola. Rządzący nadzorowali każdą sferę życia obywateli, niemal całkowicie ich sobie podporządkowali. Hasła równości i dobrobytu były jedynie kolejnym elementem propagandy angsocu - ustroju Oceanii. W rzeczywistości większa część społeczeństwa żyła w skrajnym ubóstwie, zachowując jednocześnie względną wolność. Z kolei członkowie Partii Wewnętrznej cieszyli się licznymi przywilejami. Przedstawicielami klasy średniej byli zaś urzędnicy Partii Zewnętrznej. Na podstawie tych podziałów społecznych w Oceanii można stwierdzić, że hasła równości czy powszechnej sprawiedliwości legły w gruzach.

Samo utrzymanie władzy wymagało konkretnych działań: powołania specjalnych organizacji i wypracowania odpowiednich mechanizmów represji. Za nadzór nad obywatelami, zwłaszcza przedstawicielami Partii Zewnętrznej, odpowiadali funkcjonariusze Policji Myśli. Obserwowali oni czyny, ale też kontrolowali myśli ludzi. Tzw. myślozbrodniarze byli ewaporowani, czyli po prostu znikali. Tortury służące reedukacji odbywały się w Ministerstwie Miłości. Prowadziły one do całkowitej zmiany osobowości i pełnej akceptacji ideologii Partii, tzw. dwójmyślenia. Tak więc w kraju, u podstaw którego legły szczytne hasła, panowały terror, niewola i bezprawie.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Podobne pragnienie - powszechnej równości, sprawiedliwości oraz szczęścia - towarzyszyło zarządom Utopii - państwa opisanego w dziele Thomasa More’a. Utopianie prowadzili bardzo uporządkowane życie: władza wskazywała zakres ich obowiązków oraz określała, w jaki sposób mają spędzać dni wolne. Co ważne, w żadnym wypadku mieszkańcy nie

mogli marnować czasu czy oddawać się prymitywnym rozrywkom. Powinni za to rozwijać swoje zainteresowania i uczestniczyć w wykładach organizowanych przez rządzących.

Ale to nie wszystko. W Utopii panowała również uniformizacja - wszyscy mieszkańcy ubrani byli w podobne stroje. Władza ingerowała także w rodzinne życie obywateli: regulowała liczebność mieszkańców poszczególnych miast, przenosząc dzieci z jednej rodziny do innej, mniej licznej. Państwo opisane przez More'a przypominało w ten sposób państwo totalitarne, które ograniczało wolność jednostki, ingerowało w życie osobiste obywateli i wykluczało wszelką indywidualność.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Jak widać, projekty doskonałego państwa w praktyce mogą przerodzić się w opresyjny ustrój kontrolujący wszystkie obszary życia społecznego. W Oceanii Orwella panował terror i wzmożona propaganda. Podobnie było w Utopii, gdzie władza miała za nic wolność jednostki czy relacje międzyludzkie.